Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

СССР өлөҥүөк оройуоннааҕы комитетын уонна үөһэннэр депутаттарын оройуоннааҕы советын органа

ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 6-с сыла

№ 72 (528)
Балаҕан ыйын 8 күнэ
1959 сыл,
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

АҐАЛЫЫ КЫҺАМНЬЫ

Мин Якутскай куоракка оҕолор сыныьанар туристическай лаҕырдарыгар баран кэллим.

Хас да туристическай походтарга кэрэ миэстэлэринэн сырыттыбыт, элбэх туристическай паабыктары кытта билсистибит. Мин ити лаҕырга олус үчүгэйдик сыныьанан кэллим, элбэх күүһү-уоҕу эбинним.

Дьэ бу буолар биһиги хаан уруу коммунистическай партиябыт уонна советскай правительствобыт эдэр көлүөнэни итиннгэ аҕалыы кыһамньылара.

Мин бэйэм учууталларбар уонна питээччилэрбэр итиннтик махтанабын. Биргэ үөрэнэр оскуолам оҕолорун быйылгы үөрэх дьылын ситиһиилээхтик түмүктээн мин сыныьаммыт лаҕырбар бараргытыгар . баҕарабын.

Е. Иванов.

Эбэһээтэлистибэ туолуутун хааччыйыахха

Партия XXI съеһэ туруорбут улууканнаах соруктарын, сэттэ сыллаах былаанны боолдьохтуун иннинэ толорор иннинэ советскай сойуз бары үлэлээн иитиллээччилэрэ үлэ фронтугар туруктулар. Биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ съезд бигэргэтиннг сэттэ сыллаах былаанын болдьохтуун иннинэ толорор иннин социалистическайдыы эбэһээтэлистибэ ылынан, итини таһынан ыаллыы Эдьигээн оройуонун кытта куоталаһыыга киирсэн үлэлиллэр.

Аҕыйах хонуктаах ыта Эдьигээн оройуонуттан представителлэр кэлэн икки оройуон куоталаһыытын сыл аҥардаах түмүктэрин бэрэбиэркэлээн бардылар. Бэрэбиэркэ түмүгүнэн биһиги оройуоммут биллэрдик куоттарда.

Биһиги оройуоммутугар эбэһээтэлистибэ усулуобуйалара тоҕо туолбатылар? Тэрилтэлэр, колхозтар, пэһиньиктэр салайаччылара, партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр эбэһээтэлистибэ туолуутун ааспыт өттүгэр болҕомто кириигэр ылбатылар, эбэһээтэлистибэлэрин ахсын бэрэбиэркэлээн производственнай мунньахтарга дьүүллэһэ сылдьыбатылар, туоллан иннилэрэ биирдии үлэһиккэ тириэрдиллибэтилэр. Ол ыныллыбыт эбэһээтэлистибэ, бэриллибит бигэ тылсын биир государственнай былаан курдук буоларын үгүс салайаччылар умналлар.

Биһиги оройуоммутугар эбэһээтэлистибэ эргиэн, сиэнэс үлэлэриттэр, сайыл ситиитигэр толоруллубатылар. Ол иннинэ пэһиньиэннэ күннэтэ саамай наадыйар аһынан—пилиэбинэн ситэ хааччыйбат. Райпо бырабылыанныата, партийнай, профсоюзнай тэрилтэлэр эбэһээтэлистибэ туолуутугар тоҥкуруунук сыныаннаспыттарыттан сыл аҥардаах эбэһээтэлистибэ тохтубута. Ол эбэннитэн да үлэ биллэрдик сөргутүллэ илик.

Эдьигээн оройуонун представителэ таб. Попов Г. П. райсовет исполкомуттар биһиги пэрэстэрбитин саамай сөнкө арыйгаан, ыйан би рдэ. Ол курдук „Коммунизм“ колхоз сайыл ыгар фермаларыгар сайыллар клеткалара куһаҕаннык оҥоһуллубуттар, кирдээхтэр, оройуоннаах ыы б-кэриинэ и ҥилиньэ наадыйыытын толорбоҕун таһынан хлеб хаачыстыбата быстар мөлтөх, продавецтар үлэлэрин чаһын туспаттар, оройуон кинигэ сорох туттулла турар объектар хаачыстыба эттүнэн эмиэ мөлгохтөр, онтон да атыттар.

Оройуон куоталаһыытыгар биһиги кыаттарыыбыт иннинэ өттүгэр үлэни биллэрдик сөргутэргэ, сылаах былааны толорор иннин күүстээх охсуһууну ыытарга эбэһиннэстиир. Туох ханнык иннинэ биһиги ити соругу толорор иннэттэн СССР кини комитетын сэгинньи-ахсыныы ыйдарга буолар Пленумун көрсө үлэҕэ саҥа ситиһиилэрдээх буолуохтаахпыт. Колхозтар, пэһиньиэктэр салайаччылара, партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр культурнай-сырдатар үлэһиттэр эбэһээтэлистибэлэр туолалларын иһин, буолаары турар Пленуму көрсө үлэҕэ ситиһиилэр баар буолалларын иһин үлэһиттэри үлэҕэ өрө күүрдүөх тустаахтар, итини таһынан эбэһээтэлистибэлэр туолуулларыгар тэрийэр үлэни хаһаанныытаах да күүһүрдэллэрин эрэ.иллэр.

Оройуон барыта үлэһиттэрэ оройуон сыллаҕы былаанын барыта өттүнэн толорор иһин аҕыс бакка үлэлиэх тустаахтар. Ыллыбыт эбэһээтэлистибэлэр биитин чистээхтик толорон, биһиги партия кириигэр биэрбит бигэ тылбытын, эрдиннэриибитин толоруохпут.

—oOo—

Куоталаһар оройуоммутугар

Ленин аатынан колхоз үс таба ситэр ыччат бригээдэлэриттэн эбэһээтэлистибэтин толорботох бригээдэ суох. Ол иһигэр, Николай Сергеев салаһар бригээдэтэ тугут деловой тахсыытын 81,0 бырыһыаҥҥа, улахан табаны тыыннаах ситиини 98,0 бырыһыаҥҥа тириэртэ.

Оройуоннга ыччат кыттыбытах үлэтин салаата, кинилэр холобур кэрдэрбөтөх сирдэрэ суох. Иэн колхоз комсомолката Варвара Аннеинова хас биирдии ийэ кырсаттан өрөтүнэн 7 өрөпу ылан куоталаһыы бастыҥа буолла.

Эдьигээн уонна Өлөҥүөк оройуоннарын 1959 сылга куоталаһыыларын сыл аҥардаах түмүктэрэ

ҮЛЭ КӨРҮНҮҮЛЭРЭ	Кэмэлэбэ	ТУОЛУУТА		БААЛЛАРА	
		Эдьигээн	Өлөҥүөк	Эдьигээн	Өлөҥүөк
I ТЫА ХАҺААЙЫСТЫБАТА.					
1. Таба ситиһитэ					
а). Общественнай таба ситиитин былаанын туолуута.	быр.	110	104,5	7	5,9
). Тугут деловой тахсыыта.	быр.	91,7	120,9	—	5,0
в). Улахан табаны тыыннаах-тыы ситиитин.	быр.	99,4	100	—	3
2. Кыыл ситиитэ.					
Хас биирдии ийэттэн оҕону ыларга:					
а). Кырсаттан	ахс.	4,8	6,18	—	8
б). Сайылтан	ахс.	2,17	2,09	—	—
Түмүгэ:				7	21,9
II ЭРГИЭН ҮЛЭТИГЭР.					
а). Таҕаар эргийитин былаанын толоруу.	быр.	82,1	111,6	—	4,16
б) Общественнай аһылыкка.	быр.	114,4	129,5	3,4	4,95
в). Кинэн оҥоһуута.	быр.	84	79	—	—
г). Кинигэ атыыта.	быр.	194,1	—	11,4	—
Түмүгэ:				14,8	9,11
III КУЛЬТУРА ҮЛЭТЭ.					
а). Типография валовай бородуукуоҥатын былаанын толоруу.	быр.	101	109,3	2,1	2,93
б). Кинофикация былаанын туолуута.	быр.	110	100	3	2
Түмүгэ.				5,1	4,93
IV СИБЭЭС ҮЛЭТЭ.					
а). Дохуот киирпитэ.	быр.	83,2	102,6	—	2,26
б). Радиофикация былаанын толоруу.	быр.	83,1	92,1	—	—
в). Телефонизация былаанын толоруу.	быр.	92,4	94,7	—	—
г). Бэчээккэ сурутуу.	быр.	112,4	83,3	3,2	—
Түмүгэ:				3,2	2,26
V ҮН САЛААТЫГАР.					
а). РФО үрдүнэн үн киирпитэ.	быр.	80	118	—	4,8
б). Нэһилиэнньэ уурар үбүн былаанын толоруута.	быр.	463,3	197,6	38,3	11,7
в). Госстрах үлэтигэр.	быр.	112,9	131,0	3,2	5,1
Түмүгэ:				41,5	21,6
VI ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛЫГАР.					
а). Баланыыссаҕа ыалдьаачылар куойка-күннэрин толоруу.	быр.	105,5	153	2,5	7,3
Түмүгэ:				2,5	7,3
БАРЫТА				74,1	67,1

Икки оройуон 1959 сылга куоталаһыыларын сыл аҥардаах түмүгүнэн Өлөҥүөк оройуонунааҕар 7 бааллы ордук ылан Эдьигээн оройуона кыайылаах буолла.

ОҔОЛОРГО КЭПСЭЭН

ХОМОЛТО

А. КОНДРАТЬЕВ.

Саас буолан, күн итийэн Куока уол таһырдьаттан дьиэҕэ киирбэт идэлээннэ. Кинилэр, уу бастар көлүйэлэригэр күнду өгнөөх араас көтөрдөр киэһэ, сарсыарда көрүлээн аараллар. Куока ол кустары, талах быыһынан сабан кэлэн, көрөн олорорун олус таптыыр. Арай саата суоҕуттан кыһыйар. Ат гынан миинэр ураҕаһын, саа гынан кыгаталаан көрөр. Киэһэ Куока аҕата хас да куһу өлөрөн кэлэр. Уол ордук күөх баттахтаах, кыһыл атахтаах үскэл куһу сөбүлээтэ.

—Аҕаа, бу ханнык куһуй? Көҕөн дуо?—диэн олус интэриэһиргээн ыйытта.

—Ити көҕөн—диэн аҕата саатын сото-сото хоруйдуур.

—Ок-сиэ! Маннык куһу өлөрбүт киһи—Куока саанан ытыан баҕарарын таайтарардыы саҥарар.

—Улааттахха эн да өлөрүөҥ, доҕор.—Андрей уолун ис санаатын сэрэйбэккэ олорон хардарар. Уол курус гынар. Кини «улааттахха» диэн тылы өлөрдүү абааһы көрөр. Ат миннээри гыннын, булка барсаары гыннын, саанан ытаары гыннын, барытыгар «улааттахха» диэн буолан иһэр. Кини бытааннык да улаатар. Арай Куокаҕа эбэтин остуоруйатын курдук кини сылынан буолбакка, күнүнэн улаатар буоллун— оо, хайдах эрэ үчүгэй буолар этэ!

Куока хомойбутун биллэрбэтэ. Ынах ыы тахсыбыт ийэтин суохтаан ытаан сурдурҕаан эрэр быраатын саататта. Ирэ-хоро ыаһахтаста.

—Чэ, доҕоор, эн улааппахтаа. Мин эһиил оскуолаҕа барабын ээ. Быйыл хойутаан хаалан үөрэммэтим. Хойут биргэ бултуохпут. Мин эйигин саанан ытарга үөрэтиэм,—диидии кыра уол хараҕын уутун сотон биэрдэ. Быраата өс кирбэх ытыырын тохтотон хап-харанан көрө-көрө даллараҥнаата, хаһан да ытаабатах киһи курдук тутунна, күлэ-күлэ тугу эрэ саҥаран бүгүлүнэйдэ.

Куока санаата сааттан арахпата. Саатар тутан көрбүт киһи! Кыгаан көрбүт киһи! Киэһэ буолан, сөрүүн салгын сүрэҕи-быары дьэгдьиттэ. Тыллан эрэр тыа тыаһыы-тыаһыы нухарыйда. Саас-кы киэһэ абылыыр кэрэтэ Куока дьиэтин сабардаата. Куока уута төбөтүн оройуонан көттө. Араас дьикти санаалар кэрэ хартыына буолан уол хараҕар арыллаллар. Кини эбит килбэлльигэс лаахтаах мастаах кып-кыра саалаах бастыҥ сааһыт. Кини эбит араас куһу, аҕатын курдук куругар кыбытан кэлэр хотуулаах булчут. Сахаар уола Афоня үс куһу өлөрбүт. Ону күнүс Афоня ийэтэ кэлэ сылдьан кэпсээбитэ. Куоканы көрөн баран: —Бачча эр бэрдэ сааламмат эбит дуу?—диэн саамай ыалдьар сирин батары тайаммыта.

Санаа сарсыарданы түргэтэттэ. Күн килбик сардаҥалара кэрдиис тыа чычаалын дуйдаатылар. Торҕо курдук түнаарбыт итир былыттар төлөннүрэ умайдылар. Куока олоро биэрдэ. Аҕатын биир уостаах саатын тобулу одуулаан олордо. Дьиэ иһэ иньиим. Утуйа сытар дьон нарын тыыныылара иһиллэр. Куока турда. Таҥыына. Сааҕа барда. Саа тымныы тимирин ытыһын тилэҕинэн имэрийдэ. Имэҥнээх баҕарыы тугу барытын баһыйда. Куока сааны ылбытын билбэккэ да хаалла. Тугу гыныахха? Уруохха? Суох! Суох! Көлүйэҕэ киирэ сылдьыахха. Уол салҕалаабыт илиитинэн биир ботуруону ылла.

Ааны сэрэнэн аһан таһырдьа таҕыста. Сүрэҕин тыаһа тин-тигинэс буолла. Сүүһүттэн уонка муннун төбөтүттэн көлөһүн таммахтара бычыгыраан таҕыстылар. Уол көлүйэ диэки хаамта. Субу-субу кэннин хайыһан көрөр. Ойуурга киирэн саатын иитиннэ. Кини бэркэ сэрэнэн талах быыһынан сыбдыйан көлүйэҕэ чугаһаата.

Көлүйэҕэ икки кус аһыы сылдьаллар. Кырата туохха да кыһаммат, тумсуһан уунуччолуттуратар; тула эргичийэр. Улахана сотору-сотору үһүн моойньун хоноотор, тула өттүнөр болҕомтолоохтук одуулаар.

Куока оҥуоҕа хаалар-б схо барда. Саатын сомуогун иэрт эрэйинэн туруорда. Кыгаата. Кустар билбэттэр. Куока икки хараҕын быһа симээт саа элбэрээгин төлө тарта. Күүстээх охсуу сааһыт сыгааҕын уонна хомурҕанын «ньир» гыннарда. Булчут олордьу баран түстэ, саатын төлө туппута былырыыҥҥы сэбирдэхтэри сыттанан буруолуу сытта.

Уол өйдөөн уутун диэки көрбүтэ туох да биллибэккэ дылы. Арай буорах буруота салгын хоту сатыылыы устар. Тыый, сыыһан кэбиспит буоллаҕым дуу? Дьэ саат! Хомолто ыар санаатыгар ылларан, сүөм түһэн туран, булчут уол уу диэки өссө төгүл дуоспуруннаан одууласта. Ол тугүй? Кус дии? Оо, үөрүү! Таҥастыын-саптыын ууга барылыы түстэ да харса суох ыһыахтанан тиийэн, өлөрбүт күһүн моойньуттан харбаан ылаат Куока бокуойа суох тыаны былдьаста.

Оок-сиэ көҕөн! Кини көҕөнү өлөрбүт. Күһүн куругар кыбытынна. Аҕатын үтүктэн, киэҥ-киэҥник хардыылаан хаама сатыыр да атахтара бэйэлэрэ сүүрэлларэ. Куока мичээрдээбитинэн дьиэҕэ көтөн түстэ. Аҕата уотун отто олорон, уола кирбитин көрөн дьэ соһуйда. Уола хайҕатаары аҕатын диэки ыт-ыраас харахтарынан, киэн туттуммуттуу, көрөн чаҕылыгныыр.

—Сааны уур,—диэн аҕата, сэмэлээтэҕинэ буоларын курдук, бүтэҥитик саҥарда. Куока сааны ыйаата. Соһуйан хаалан күһүн убахтыы турда.

—Көҕөнү өлөрдүм дии,—диэн кырдьыгын таһаарынардыы саҥарда.

—Көрөбүн. Ол гынан баран сааны ыйытыга суох ылбыккын. Буруйдааххын—диэн Андрей үөрбэтэх төрдүтүн уолугар иһитиннэрдэ. Куока умса тутунна. Кини аҕатын хомотто. Ол икки ардыгар ийэтэ үһүктан:

—Хайа, тукаам, тоҕо бачча эрдэ турдуҥ? Тугуҥ куһай? Көр эрэ бу оҕобун, бултаан кэлбит эбит дии,—диэн үөрэн аймана түстэ. Куока үөрбэтэ. Аҕата кэлэн күһү ылла уонна кутуругун төрдүнээҕи түүтүн үргээтэ.

—Аҕаа, мин алҕас... Быраастыы гын — диэтэ Куока. Кини олус хомойдо. Аҕата сэмэлээбититтэн буолбатах, бэйэтиттэн—сааны көҥүлэ суох ылбытыттан хомойдо.

—()—

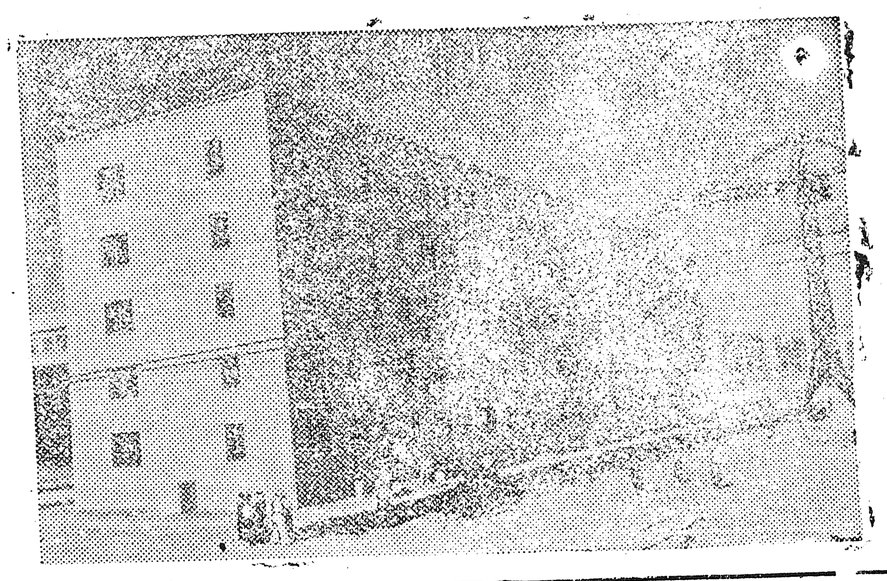

Ростов-на-Дону куорат Ленин аатынан проспегар биэс этажтаах 80 квартиралаах дьиэ рекордная кылгас срокка—30 күн тутулунна.

СНИМОККА: 30 күн тутуллубут 80 квартиралаах дьиэ.

В. Турбин фотота. ССТА фотохрониката.

Редакцияҕа суруктар

Ремонт үчүгэйдик барбыт

Быйыл Харыйалаах начаалынай оскуолатын ремона үчүгэйдик ыытылынна. Оскуола оһохторо олус бэркэ оҥоһуллубуттар, онон баһаарынай өттүнэн куттал суох буолбут. Баһаарынай инвентарь барыта толору, миэстэтигэр ууруллубуттар.

Ремону оскуола сэбпэдиссэйэ Павлов И. П. ыытта. Кини бу үлэҕэ улахан кыһамныылааҕын көрдөрдө, оскуоланы эрдэ үөрэх саҕаланыытыгар бэлэм гынна. Кылаастар паарталара, остуоллара кыраскаланан тураллар.

Оҕолор ыраас кылаастарга, кыраскалаах парталарга үөрүүннэн олороллор. Кинилэр үөрэхтэрин билиилэригэр Иннокентий Прокопьевич кырата суох сыратын ууран дириҥ биллилээх дьону иитэттээн таһаарыа диэн эрэнилләр.

А. Анисимов.

—☆—

Наадалаах табаар атыыламмат

Күһүн кэллэ. Кыстыкка бэлэмнэнии үлэ биллигин бүтэн эрэр кэмэ буолуохтаах этэ. Ол эрээри оройуон киинэ ааҕыллар тэрилтэлэртэн бипрдиилээн олорор дьиэлэртэн ремоннарын саҥа саҕалаан эрээччилэр эмиэ бааллар.

Ити үлэ тутуу матырыйаалларыттан тутуллар диэн этэр эмиэ сыыһата суох суол буолуох этэ. Матырыйаал бары көрүнэ суох диир эмиэ түктэри. Ити матырыйааллар райпо ыскылаатыгар сыталлар. Кинилэри таһааран атыылыыры райпо бырабылыанньата ыараҕырҕатара олус хомолтолоох. Холобур, түннүк тааһа, аан ис күлүүстэрэ о.д.а. атыылламматтар.

Үөрүүлээх сырдык сайын кэннигэ ааспытын райпо бырабылыанньатын үлэһиттэрэ биилэлэрэ буолуо. Өлөнүөккэ киэһэ 9 чаастан хараҥаран барар буолан эрэр. Райпо ыскылаатыгар кыраһыын эмиэ сиэри таһынан элбэх, ол эрээри бир килограмм кыраһыыны атыылыы иликтэр.

Ыйыллыбыт итэҕэстэри бэйэҕэ ылынан райпо бырабылыанньата нэһилиэнньэ наадыйар табаарын хаһаас гына сыппакка атыылыыр буоларын эрэйиллэр.

И. Архипов,
«Сардаҥа» рейдэбэй бригээдэтин чилиэнэ.

—◎—

Биһиэхэ эппиэтиллэр

„Ууга тааһы быраҕыттыы“

Итинник сагылаабыйалаах «Коммунизм» колхозтан П. Кириллов суруга биһиги хаһыаппыт от ыйын 17 күнүнээҕи нүөмэригэр бэчээттэммитэ. Ыстатыйа, экспедицияҕа барбыт дьоҥҥо, чуолаан Кирилловка, дуогабар колхоз бырабылыанньатынан бэриллибэтэҕин, ити дуогабар Амакинскай экспедиция 167 №-дээх партиятыгар да суоҕун туһунан суруллар.

Колхоз уонна экспедиция икки ардыгар дуогабар баар. Ол дуогабары экспедиция партиятын представителэ Шарин ылан барбыта, дуогабар копията Кириллов илиитигэр тиксибэтэх диэн «Коммунизм» колхозтаабы партийнай тэрилтэ секретара таб. Николаев В. С. редакцияҕа суруйар.

Редактор э. т. Н. А. СЕМЕНОВ.

Сайыҥҥы сезон сабыллыытыгар

Балаҕан ыйын 12-13 күннэригэр сайыҥҥы сезон сабыллыыта буолар.

Маннык спорт көрүҥнэригэр күрэхтэһиилэр ыытыллаллар:

1. Сүүстүү метр дистанциялаах түөрт этаптаах эстафета (үс уол биир кыыс кыттар).
2. Спорт национальнай көрүҥнэригэр (кылыы, куобах, ыстанга).
3. ГТО нуорматын сайыҥҥы көрүҥнэригэр.
4. Үс киһиттэн састааптаах команданан 50 метртэн ытыыга күрэхтэһии.

Бу буолар күрэхтэһиилэргэ комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэр командалары эрдэттэн сүүмэрдээн.

Спортивнай обществолар уонна тэрилтэлэр оройуоннаабы Советтара.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспааннаны, ааты, аҕа аатын, толору суруллуохтаах.

Заказ № 528 Оленекская районная типография. Тираж. 40